

Stanisława Janicka

Ludwig Pick (1868-1944)

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 4, 291-293

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisława Janicka
Gorzów Wlkp.

Ludwig Pick (1868-1944) *

Urodził się 31 sierpnia 1868 roku w Gorzowie w rodzinie kupieckiej. Tu pobierał nauki początkowe i tu ukończył gimnazjum, a następnie studiował medycynę w Heidelbergu, Lipsku, Berlinie i Królewcu. Egzamin państwowy złożył w 1892 roku. Podczas studiów w Królewcu pracował pod kierownictwem Ernsta Neumana w Królewskim Instytucie Patologii.

Na przełomie 1890/91, a także latem 1891 i 1892 pracował w tym Instytucie jako pracownik pomocniczy. Wykazał dużą zręczność podczas zajęć w prosektorium, gdzie wykonywał samodzielnie sekcje, dzięki czemu w roku 1893 został asystentem prof. Leopolda Landaua i odtąd pracował w Klinice Prywatnej Chorób Kobięcych w Berlinie. Prof. Landau był wybitnym ginekologiem, o bogatym dorobku naukowym. Doceniając nieprzeciętne zdolności swego asystenta, zasugerował mu temat pracy doktorckiej: *Patologisch-anatomische Präparate hyaliner Trombose*.

Uzyskawszy tytuł doktora medycyny został specjalistą patologii w berlińskiej klinice, a następnie kierownikiem laboratorium.

Od czasu, gdy napisał pracę habilitacyjną na Wydziale Medycyny Uniwersytetu Berlińskiego w 1898 roku, opublikował 17 nowatorskich prac na różne tematy związane z anatomią patologii kobiecych narządów rodnych.

Od 1906 do 1933 roku Pick pracuje w prosektorium Szpitala „Friedrichsheim” w Berlinie. Od 1909 roku jest profesorem tytularnym, a od 1921 roku profesorem honorowym Uniwersytetu Berlińskiego. W 1928 roku brany był pod uwagę przy obsadzaniu katedry po prof. Otto Lubarschu, jednak ze względu na wiek (60 lat) nominacja nie doszła do skutku.

Pick był również mile widzianym wykładowcą poza granicami państwa niemieckiego. W latach 1913-1914 prowadził wykłady w Nowym Jorku. Wkrótce po I wojnie światowej został zaproszony do Sztokholmu przez Stowarzyszenie Lekarzy Szwedzkich. Szczególny zaszczyt spotkał go w 1932 roku, w 63 roku życia, kiedy to 21 kwietnia otrzymał zaproszenie do „Harvey Lecture” w Londynie. Miał tam wykład o osteoporozie, którą również zajmował się w swych badaniach. 3 i 5 maja 1932 r. prowadził wykłady na Uniwersytecie w Harvardzie w USA. W 1933 roku otrzymał zaszczytne zaproszenie do pracy na Uniwersytecie w Chicago, którego nie przyjął.

Wiadomo jest, iż Pick był mężczyzną samotnym, nigdy się nie ożenił. Udało się ustalić, iż w latach I wojny światowej (1914-1916) był lekarzem Berlińskiej Gwardii, a od 1916 lekarzem głównym sztabowym Armii Frontu Zachodniego. Za swoje zasługi podczas wojny odznaczony został Żelaznym Krzyżem I Klasy.

31 sierpnia 1933 miał 65 lat i według prawa obowiązującego w Rzeszy zmuszony był przejść na emeryturę. Otrzymał ją 1 października 1933. Gdy odchodził z Uniwersytetu, rektor nie odważył się nawet mu podziękować i życzyć spokojnych dalszych lat życia, gdyż prof. Pick był Żydem, a Hitler już był u władzy.

W ostatnich latach swego życia profesor mieszkał w Berlinie przy ulicy Philipp nr 21. Jeszcze w 1936 roku wybudował dom w Zehlendorfie i został zapisany do ksiąg wieczystych jako jego właściciel. Niestety, w roku 1942 wpisano już do owych ksiąg nowego właściciela, a był nim wysokiej rangi oficer SS.

Co stało się z prof. Pickiem po roku 1936, nie wiemy dokładnie. Rzekomo pracował jeszcze parę lat w szpitalu żydowskim przy ulicy Irańskiej 2 w Berlinie, a w roku 1938 był bezpłatnym kierownikiem Instytutu Patologii w Berlinie.

16 marca 1943 został aresztowany przez gestapo, a 16 czerwca 1943 roku deportowany z Berlina do getta w Terezynie położonego na terenie Czech. Był już wtedy bardzo schorowanym człowiekiem. Cierpiał

na arteriosklerozę i chorobę Parkinsona. Zmarł w Terezynie na zapalenie płuc 3 lutego 1944 roku.

Tak oto przebiegło życie wielkiego naukowca i nauczyciela, a przy tym patrioty niemieckiego, Żyda.

* Opracowano na podstawie artykułu prof. dr H. H. Simmera: *Zum 50. Todestag von Ludwig Pick (1868-1944)*, opublikowanego w *Vorhandlungen der Deutschen Gesellschaft für Pathologie*, R. 1968 nr 52 s.574-580.